

BAKONYI BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE

8443 Bánd Kossuth Lajos u. 2/b.

tel: 70/3828-595

Tárgy: kutatási jelentés

Balatoni Nemzeti Park Igazgatósága

8229 Csopak, Kossuth u. 16.

Korbély Barnabás
barlangtani felügyelő

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Baglyas 1. sz. víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

Nagyvázsony határában, a Nyír-tótól délkeletre, a D és a 3-as nyiladék találkozásánál található időszakosan aktív víznyelőbarlang. A barlang első kutatója és névadója Markó László, aki 1960-ban elsőként bontotta meg csapatával. Az első jelentős feltáró eredményt azonban 2004 októberére hozta, amikor a budapesti Pannónia Alapítvány kezdeményezésére a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének sikerült áttörnie a kezdeti 10 méternyi omladékos zónát. Felső triász kösszeni rétegekben kialakult, szép folyosós-aknás-termes barlang tárult fel, az utolsó teremben sok cseppkövel. Jelenleg **153 m** hosszú, **24 m** mély. A 2007-évben a barlang bejáratú szakaszainak tisztításán kívül egyéb feltáró munkát nem végeztünk a barlangban.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Baglyas 2. sz. víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

A Baglyas-víznyelők a Kab-hegy Dél-nyugati fennsíkján a Som út mellett találhatóak. A Markó László által megtalált víznyelő az út déli oldalán található. A víznyelő megtalálásának idején a 60-as években a Som út még nem létezett. Az általunk 2-es számon említett Bk-4/1 számú víznyelő az út építése után az elterelt vízfolyások révén vált ismertté. Ez egy hajdani, feltöltődött nyelőpont lehetett, mely az úttal elgátolt időszakos felszíni vízfolyások tártak fel ismét. Feltárása 2001-ben a Pannónia Alapítvány kezdeményezésére indult meg, amikor az alapítvány a nyelőpontot kimarkoltatta és fával kiácsolta. A szövetség tagszervezeteinek összefogásával 2004-ben elkészült a 2. számú víznyelő bejáratának végleges biztosítása, azonban az abból feltárt járatok végpontja szálkő szűkületben végződött, ezért a víznyelő kutatásával felhagytunk.

A tárgyévben feltáró munkát ebben a víznyelőben nem végeztünk.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Bk-1/a sz. víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége 2005. januárjától végez feltáró kutatást a Kab-hegyen (Bakony-hegység) Nagyvázsony határában elhelyezkedő Bk-1/a víznyelőbarlangban. Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fennsíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékot elérve, azon délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz. víznyelőt, melytől kb. 800 m-re déli irányban található a Bk-1/a víznyelőbarlang tölcsére. A Bk

(bazaltkarszt)-1/a sz. víznyelőben, 1996-ban folyt utoljára feltáró munka próba jelleggel. Az impozáns szálkőfal (triász, dachsteini mészkő) aljában mélyített kutatóakna egy erősen feltöltődött üregbe vezet, melynek jelentős méretű omladékzónájából több irányba is kitörési lehetőség kínálkozik. Az 1996-ban a járat mélypontja felé törve, az igen biztató légáramlást követve 21.6 méter hosszú és 8.3 méter mély barlangot tártak fel. A Bk-1/a-víznyelőbarlang jelenlegi végpontja a bejáratától számított mintegy 8 méter mélységben van. A tárgyévben nem végeztünk feltáró munkát a barlangban.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Fenyves-víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fennsíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékot elérve ezen délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz víznyelőt.

Az M2-es (Fenyvesi-víznyelő) víznyelőben a 2004-évben a tavaszi árvizeknek köszönhetően felnyílt újabb nyelő ponton próba jelleggel végeztünk bontást. A próbabontás elérte a szálkőfalat, amely mentén a kötőrmelékéből és talajból álló üledék erősen üregesedett.

Sajnos a kibontott nyelő 2005-ben besuvadt. A tárgyévben érdemi munkát nem végeztünk a nyelőben.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Hajszabarnai-pénzlik barlangban 2007-ben végzett munkájáról

Bakonyjákó határában, a Hajszabarna északkeleti oldalában található, a Hajszabarna 491 m-es csúcsától északkeletre 120 m-re, a Farkasgyepü-Bakonybél közötti út huszárokelő-pusztai elágazásától délnyugatra 300 m-re, 467 m tengerszintfeletti, 75 m relatív magasságban, 120 m hosszú, szintkülönbsége 19 m (-12, +7), felső triász földolomitban, keveredési korrózióval kialakult, többszintes, részben bontott barlang. Cseppkövekben dús: borsókövek, karfiolok, álló- és függő-cseppkövek, cseppköleflyások, drapériák, tetaratók, cseppkömedencék, barlangi gyöngyök találhatóak benne. Népes denevérkolónia téli szálláshelye.

A jelenlegi végpontokon a kitöltő kötőrmelék megbontásával próbáltunk meg továbbjutni. Két bontási helyet választottunk, a Déli végponton. Az egyik a nagy hasadék folytatásának iránya, ahol viszonylag nagyméretű kötőmbök között kötőrmelékben bontva mintegy 5 métert jutottunk előre. A kitermelt kőanyagot a barlangban deponáltuk. A másik bontási hely a barlang legújabban felfedezett barlangi gyöngyös részének bejárata alatti rész, ahol szépen oldott szálkő-főte alatt bontva, finomszemcsés kőzetlisztet kitermelve 4 méter hosszban sikerült előre haladni.

A terület gazdájával a BEFAG Erdészettel sikerült jó kapcsolatot kialakítani, amelynek eredményeként a barlang feletti nyiladékban kitűnő táborhelyet találtunk. A következő évben a fenti bontási helyeken folytatjuk a barlang feltárását.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Ménesakolárki 1 sz.-víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

A tárgyévben néhány alkalommal látogattuk meg a barlangot, azonban érdemi feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Öreg-Köves-víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

A barlang egy mészkő kibukkanáson kialakult jelentős méretű víznyelős töbrben, a Kab-hegy központi részén a Ménesakol-árokban található. Kutatását 1999-ben a Bakony Barlangkutató Egyesülettől vettük át, azóta évről évre kisebb-nagyobb szakaszokkal növeltük hosszát. 2001 év végére a barlang bejárható hossza elérte a 300 métert (további kb. 50-80 méter már sajnos nem járható), mélysége a legmagasabban fekvő bejáratától mérve 55 méter. A barlang felső triász dachsteini mészkőben (egyész nézetek szerint alsó jura dachsteini típusú mészkőben) alakult ki. Járatait a tektonikus irányítottág hatására létrejött litoklázisokon befolyó vizek eróziós hatása, illetve a beszivárgó vizek korróziós hatása alakította ki. A víznyelő pont patakmederben történő folyamatos hátrálása miatt egymással párhuzamos aknák alakultak ki, melyek a barlang jelenlegi arculatát szinte áttekinthetlenné teszik.

2005 év elején a közvetlenül a 17-s akna tetejére vezető – teljesen feltöltődött – egykori 9 méter mély bejárati akna kiásását, majd végleges járatbiztosítását végeztük el. Az előző évben befejeztük a lezárási munkálatokat, a kútgyűrű-sor felső végét vaslemez ajtóval zártuk le. A kútgyűrű-sor alatti területen szálkőig kitisztítottuk a járatokat. Sikerült átbontani továbbá a Giotin nevű átjárót, melynek felső omladékos zónáját betonozással biztosítottuk. A biztosított bejáraton keresztül közvetlenül érhető el a 17-es akna, a Giotin, a Sarló-akna, ezen keresztül a Szelelő-lyuk alatti barlangszakaszok.

A tavaszi táborban jó időben, nagy létszámmal folytattuk a munkát az Öreg-köves-víznyelőbarlangban. Két napos munkával sikerült átbontani a kútgyűrűsor illetve a Szelelő-lyuk alatti részek közötti sarló-aknát, így a kútgyűrűvel biztosított bejáraton keresztül a teljes régi részek elérhetővé váltak. Az új útvonalon keresztül lehetőség nyílt a Szelelő alatti 8-as akna alján a bontási hely könnyebb elérésére, ahol az utolsó bontás egy szűk keresztmetszetű - ismeretlen részek felé vezető - szabad járatot tárt fel. A bontást a nyári táborban folytatva a tárgyév során a 8-as akna aljáról mintegy 15 köbméter üledéket termeltünk ki. A végponton a járat összeszűkül, majd ismét kitágult minden irányban agyagos sáros üledékben eltömődve. A végponton felfelé is megnyílt egy kürtő, mely üledékben boltozódott be, helyzete, iránya arra utal, hogy a sarló akna alsó vége lehet. Ha ez beigazolódik, akkor a Sarló-aknát megbontva a későbbi bontások során rövidebb úton érhető el a végpont.

Folytattuk a feltáró munkát a Markó-szakasz nevű bejárat környékén ahol a kitermelés során újabb eltömődött aknák nyíltak meg, melyek alján a törmelékben üregesedés figyelhető meg. A tárgyév során kb 6 köbméter kötörmeléket, és üledéket termeltünk ki erről a helyről. Az üledékszállítását műanyagvödrökkel és a bejáratához telepített kézi csörlővel végeztük. A kitermelt üledéket a felszínen deponáltuk.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Zsófiapusztai 1. sz-víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

A Zsófiapusztai víznyelők országos szinten is jelentős vízgyűjtő területtel rendelkeznek, és a megfigyelések szerint a hóolvadáskor jelentős vízmennyiséget vezetnek a mélybe. Az 1. számú víznyelő kutatását a '80-as években a Bakony Barlangkutató Egyesület végezte eredménytelenül. Az 1999 nyarán megalakult Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége új lendülettel, megfelelő felszereltséggel valamint teljes bakonyi összefogással újította fel a Zsófia-pusztai víznyelők kutatását. Az azóta tartó elszánt küzdelem 2002. tavaszán hozta meg az első komolyabb feltárást, melynek eredménye a Zsófiapusztai-barlang, amely 177 méteres hosszával és 34 méteres mélységével előkelő helyet foglal el a Kab-hegyi víznyelők sorában.

A kútgyűrű sorral biztosított 1. számú víznyelőben az előző évi végponton folytattuk a munkát. Januárban bontással és patronozással túljutottunk a szűkületen, ahol egy kb. 50-60 cm széles enyhén kanyargó szálkő járatban haladtunk a bontással. A járatban 15-20 cm-es légrés alatt humuszos kitöltést találtunk mely szépen oldott köveket takart. A humuszos kitöltés felszínén a legutolsó vízfolyás nyomai láthatóak voltak, kis kiszáradt tócsák formájában. A járatban enyhe légmozgás volt érezhető, illetve a végponton a pajszer kb. 45-fokos szögben egy üregbe fel lehetett tolni. A bontási hely és a kútgyűrű sor távolsága már meghaladta a 10 métert, ezen a ponton már 6-8 emberre volt szükség az eredményes munkához. Az omladékban követett vízjárat, szálkőben kialakult szűk oldott hasadékokhoz vezetett. Sajnos ezen a ponton a feltáró munkát nem tudtuk tovább folytatni. Úgy döntöttünk, hogy szüneteltetjük a feltáró munkát a következő víznyelésig, amely támpontot adhat a bontás helyes irányát illetően.

Március 21-én délutánig kellett várnunk az első víznyelésre. A gáton átfolyó 3-4000 l/perc mennyiségű víz akadálytalanul nyelődött el a mesterséges – kútgyűrű sort elkerülő – nyelő ponton. A kövekből kialakított szűrőrendszer jelesre vizsgázott, szépen levezette a vizet a kútgyűrű sorhoz. A beömlő víz, a legalsó kútgyűrű felett lépett be, majd megkerülve azt, a mögötte lévő betonozás után érkezett a járatba. A betonozás és a gyűrűsor állta a vizet, nem úgy a járat főtéjét alkotó omladék, amely a rajta átfolyó víznek köszönhetően éppen akkor kezdett leomlani, amikor a kútgyűrű alján a vízesésben állva tanácskoztunk, hogy bemenjünk-e a járatba vagy ne. Jól döntöttünk, inkább a felszínen hallgattuk a percekig tartó omlást. Megszemlélve az eredményt azt tapasztaltuk, hogy a vízszintes járat a kútgyűrű után kb. 1-1,5 méterrel teljesen elzáródott. A főtéből leszakadt kövekből álló omladékban azonban akadálytalanul nyelődött el a víz.

A továbbiakban a beomlott járat kibontásával, betonozásával újra eljuthatunk a korábbi végpontra, ahol a lezúduló nagymennyiségű szűrt víz remélhetőleg tovább tisztította a járatokat. Sajnos a tárgyévben erre anyagi forrásokat nem tudtunk teremteni.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Zsófiapusztai-víznyelőbarlangban 2007-ben végzett munkájáról

A Zsófiapusztai 2. számú víznyelőből nyíló Zsófiapusztai-barlangban a tárgyévben nem végeztünk feltáró munkát, minden energiánkat az 1 sz. víznyelő feltárására fordítottuk.

Üdvözlettel:

Schäfer István
elnök

Veszprém, 2008. február 14.

4521-69

VESZPRÉMI EGYETEMI BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

8443 Bánd Kossuth Lajos u. 2/b.

tel: 70/3828-595

Tárgy: kutatási jelentés

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

1021 Budapest Hűvösvölgyi út 52.
Juhász Márton

ERKEZETI	
DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG Budapest	
Iktatási dátum: 2008 FEBR 18	Mellékletek:
Iktatókönyv sorszáma:	795/2008
Dokumentum sorszáma:	
Előirat száma: 785/2007	Ügyintéző: Juhász Márton

Kutatási jelentés

A Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület Hamar-barlangban 2007-ben végzett munkájáról

L. O. 22.
L. J. ...
2008. 02. 26.

2006-ban terepbejárások során újabb, eddig nem regisztrált víznyelőket találtunk a Csóka-hegy térségében. Szeptemberben próba jelleggel megbontottunk egy nyelőt a Lófar-völgyben. A Dachsteini mészkőben kialakult nyelő alján a kövek között botot lehetett ledugni ahol hűvös levegő áramlott ki. Két bontás alkalmával sikerült a lefelé vezető járatot szabaddá tenni, melynek eredményeként egy 10 méter hosszúságú enyhén meanderező oldásos jellegű szálkő járat vált ekkor ismertté. Alját csak kövekből álló álfenék alkotta, ahonnan jól érezhető huzat jött. Néhány órás bontással egy újabb terembe jutottunk, mely egy 15 méteres szépen oldott aknasorba vezetett, melyben 40 méter mélységig sikerült lejutnunk. A jelenlegi végponton agyagdugó állja utunkat. A barlangot a gyors belyukadás után **Hamar-barlangnak** neveztük el.

A tárgyévben egy alkalommal a barlang felsőbb szakaszaiban szűkületek kitágításával próbáltunk továbbjutni, sajnos sikertelenül. A következő évben a barlang felmérését kívánjuk elvégezni.

Tisztelettel:

Schäfer István
Schäfer István
elnök

Veszprém, 2008. február 14.